

AMATÖR BALIKÇILIK

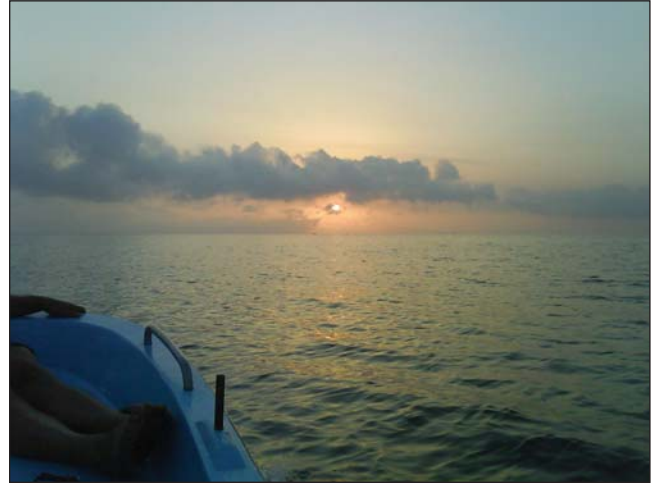
‘Balık tutmanın temel amacı nedir’ sorusunun cevabı belki de en az olarak ‘balık yemek’ olabilir. Hele de bahsedilen gurup amatör balıkçılar ise bu sorunun cevapları arasında ‘balık yemek’ cevaplar arasında son sıralarda yer alır.

Kayıktan başlayalım isterseniz; 1989 dan beri kayıkla balığa çıkıyorum, 2005 den beri kendi kayığım var. Sadece olta avcılığı yapıyorum, ağ dökme gibi işlerle hiç uğraşmadım, niyetim de yok. Bana göre amatör ruha aykırı, ayrıca heyecanı da yok.

Üç yıl önce de sahilde olta atan kayık arkadaşımı görünce ‘başka işin mi yok, buradan balık tutulur mu’ diye dalga geçmiştim. O zaman işin yoksa sana da bir olta vereyim biraz bekle dedi ve bir olta yemleyip verdi. Onbeş dakika sonra oltanın ucunda 600 gramlık bir kötek (minakop) vardı. Böylece ben de kıyı oltacılığı zehrini aldım. Tahmin edebileceğiniz gibi tedavisi henüz yok. Hastalığın daha da ilerleyip deniz balıklarının olta ile pek tutulmadığı ‘tatlı su oltacılığı’ gibi kış sezonuna da yayılmasını engellemeye çalışıyorum.

‘Balığa nasıl gidilir’ ikinci soru olarak sıralamadaki yerini alacak olursa, cevap ‘en az bir iyi arkadaşla’ olmalıdır. Tek başına balığa çıkmak bana göre hem zevksiz, hem de tehlikeli olacaktır. Öyle ya, hem balık tuttuğunun şahidi, hem de yarışacak bir rakip olmadan ne zevki olabilir, balık tutmanın! Tehlike kısmı hem kayıkla açılma, hem de kıydan olta atma seçeneklerinin ikisinde de vardır, bu nedenle en az bir iyi arkadaş her iki durumda da gerekir.

Balık tutmaya giderken asla balık tutup yiyebileceğinizi hayal etmeyin, bu nedenle de avda uzun süreli kalacaksanız nevalenizi mutlaka yayınızda götürün. Hiç bir şey tutmama veya çok az tutma olasılığımızın -özellikle yanınızda yiyecek bir şeyiniz yoksa- çok yüksek olduğunu hatırlatırım.

Gün doğarken Karadeniz manzarası; tabii ki balığa gidiyoruz.

Not: Tekne benim, ama ayaklar benim değil, ben teknenin arka tarafındayım.

Olta kamışı, olta makinesi, yemli oltalar, çapariler gibi birçok malzemeden oluşan teknik donanım ile ilgili olarak en iyilerini almak zorunda olmadığınızı, ancak kötü takımın da avcıyı çileden çıkartabileceğini unutmamak gerekir. Tuttuğunuz büyük bir balığı (ki sizin tuttuklarınız büyüktür, hele de kaçmışsa zaten çok büyüktür) kötü misinin kırılması, kötü bağlanmış düğümün çözülmesi veya sıyırılması, kamışın kırılması, makinanızın sıkışması gibi donanıma bağlı nedenlerle sudan çıkaramamak ve kaçırmak avcının kabusudur. Benim olta arkadaşlarımdan birinin makinası sıkıştığı için kaçırdığı balık 1 kilo 847 gram geliyordu (kaçan balığı nasıl tarttığımı hiç sormadık, sadece teselli etmeye çalıştık).

Balık tutmak için uygun zaman genelde sabaha karşı ve gün batarken olarak bilinir. Ancak bu değerli bilgiye

Balığa gittiğinizde sürprizlere hazır olmalısınız; kayıktan martı tutulması (çaparisindeki balıkları çalmaya çalışan martının oltalara takılarak yakalanması)

Not: Martı zarar görmeden kurtarılarak serbest bırakılmıştır. Şimdilik martı yemiyoruz. Ancak arkadaşımızın zarar görmediğini söylemek zor: Martıyı oltalardan kurtarana kadar epeyce bir gagalandı.

sahip olmayan ve durumun farkında olmayan çok fazla balık vardır. Bazen sizin uykunuzdan fedakarlık ettiğiniz gün durumun farkında olmayan balıklar o saatte oralarda bulunmayı düşünememiş olabilir, kusurlarına bakmayın. Sessizce eve dönün ve hiç balığa gitmemiş gibi davranın; fark edilmemesi mümkün değil, ama en azından sizinle daha kısa süre dalga geçeceklerdir (kanıt-deneyim bilgisi). Bu arada, tuttuğunuz balıkların eve yaklaştıkça azalacağını ve küçüleceklerini unutmamakta fayda var (bu durumu açıklayan bir literatür bilgisine henüz ulaşamadım).

Birlikte balığa gittiğiniz arkadaşınızın aynı zamanda doğal rakibiniz olacağını unutmayın. Sizin tuttuğunuz iri balığa 'maşallah' derken aklından başka düşünceler geçiyor olma olasılığı çok yüksektir.

Asla ortak balık kovası kullanmayın; rekabetin ruhuna aykırı bir durumdur. Herkes kendisinin daha fazla tuttuğunu düşünür, ispatlamanın yolu ayrı balık kovaları kullanmaktır. Doğal olarak skorlamadan sonra balıkları paylaşmanızda sakınca yoktur. Herkes yerini bilecek :)

Kayıkla açık suda balık tutarken istavriti, çinekopu, palamutu, tirsiiyi oltaya vuruşlarından ayırt edebilecek düzeye geldiğinizde havalı ya da başka bir deyimle usta oldunuz demektir. Ancak, oltanıza vuran balıklar daha derin suda ve görünür duruma gelmemişken, yani emin olmadan yapacağınız bu tarz balık cinsi tahminlerinde hata yaparsanız rakibinizi yani arkadaşınızı çok güldürürsünüz.

Olgu örnekleri:

Usta balıkçı olduğunu söyleyen bir abi ile balığa çıktığımızda kovasındaki istavritlerin arasındaki çinekopu göstererek bu istavritlerin ne kadar çok çeşidi var; mesela bu hem yeşil, hem de yassı dediğinde hayatının hatasını yaptı ve adı Çinekop N..mi olarak kaldı. Aynı abimiz istavrit suyunda alabalık yemli oltası hazırlayıp attığında ise bir yıl kayığa alınmama cezası aldı. Savunması ise 'ben bu takımları Amerika'dan aldım, ama buradaki balıklar bu yemleri tanımıyor' oldu. Ancak bu savunma da onu kurtaramadı, geçen sene biten cezasının ardından tekrar 'kayığa binme vizesi' aldı. Bu sene tuttuğu sarı kanat çinekopu oltadan çıkarıp kayığa almadan önce gösterip 'bu ne balığı' diye sordu. Cezanın eğitici olmadığını savunan arkadaşlara duyurulur.

Bir diğer arkadaşımız ise -ki kendisi şimdikiye kadar açık denizde iki kez batmış ve dört kilometre yüzerek karaya çıkabilmiş bir öğretim üyesi- kendisine şaka yollu sorduğum 'balığa gelirmisin' sorusunu davet kabul edip 'tabii' diye cevap verdi. Çağırıldığında ise hiç ikiletmeden geldi. Kayığa binip açıldığımızda ise 'işte hayat buuuu' diye bağırıyordu. Bu arada gösterdiği performansla iyi balıkçı olduğunu da ispat etti. Deniz tutkusu böyle bir şey olmalı.

Gerçi benim başıma gelmedi ama denize açılıp tam balığı bulmuşken 'ne zaman çıkacağız; maç var, misafir gelecek, sıkıldım, tuttuğumuz balık yetmez mi' gibi isteklerde bulunan arkadaşları hiç kimse bir daha davet etmez. Yani balığa çıkacağınız gün başka herhangi bir plan yapmamanızı öneririm.

Kaptanla (ki bu kaptan ben oluyorum) tartışmanın sonu: Açık denizde can simidi ile başbaşa. İnsafsız bir kaptan olduğumdan can simidini ben vermiştim.

Asi tayfanın son sözleri 'Tuttuğum balıkları anneme verin' oldu.

Kayığa davet ettiğiniz arkadaşınızın çapariyi açmasından ve toplamasından bu işe alışkın olup olmadığını anlarsınız. Bazıları usta olduğunu söyler ama çapariyi düzgün şekilde kasmağına saramaz. Bazıları usta olmadığını söyler ve yardım ister; makbul olan budur. Bilmediğiniz konularda yardım isteyin ve utanmayın. Bunun sınırı olmasındaki tuttuğu balıkların çıkarılmasını istemeye kadardır. Çaparinizdeki balıkları kendiniz bir şekilde çıkarın, adamın tepesinin tasını attırmayın!

Sizi deniz tutuyorsa, ben sizi tutmayayım! Şimdiye kadar sadece deniz tutan biri için asla geri dönmedim. Bu durum tamamen onun sorunudur. Hava uygun olsun, zaman uygun olsun diye bekleye bekleye umsuluk olmuşken ve sonunda fırsat bulduğumda denize açılmışken sizi deniz tuttu diye geri dönmemi beklemek herhalde saflık olur.

Hava durumunu mutlaka meteorolojinin web sitesinden kontrol edin, ama asla güvenmeyin; devlet dairesidir. Hele hafta sonu ve bayram tatillerinde -ki muhtemelen sizin balığa çıkma ihtimalinizin en yüksek olduğu zaman dilimleri- güncelleme yapılmamış olma olasılığı çok yüksektir. Denizi, rüzgarı tanıyan, acil durumlarda pratik çözümler üretebilen, bu yazıyı yazan gibi bir kaptanınız olmasında fayda var.

Denizde güvenlik önemlidir. Küreği, can yeleği, can simidi olmayan teknelerle denize açılmak, kan hazırlatmadan tümör ameliyatına girmek gibidir.

Suyla şaka olmaz. Telefonunuz, sigaranız ve daha da kötüsü çakmağınız ıslanabilir. Su geçirmez kilitli poşetlerde olmalarında fayda var. 'Nasıl olsa diğerlerinde vardır'

seçeneği genellikle çalışmaz. En son sigaraları açıkta durduğundan kıyıda açılırken vuran ters dalga yüzünden ıslanan arkadaşlara dalı 10 TL den sigara satmışım; bilmenizde fayda var, balıkçılığı amatör olarak yapıyorum, diğer işleri değil!

Kıyı avcılığından yukarıda biraz bahsetmişim. Bu iş için ihtiyacınız olanlar iyi olta takımları, balıkların yuva yaptığı liman uçları gibi bol kayalık yerler, mangal (tutaçağınız balık için değil; yanınızda götürdüğünüz sucukları kızartmak için), kömürlü semaver, daha önceden araziye biliyorsanız ve oturabilir yerler varsa portatif sandalyeler, Karadeniz'de yağmurun zamanı belli olmadığından yağmurluklar ve her seferinde unutmuş olduğunuz için pişman olacağınız diğer malzemelerdir. Kıyıda ne kadar kalacağınıza yönelik plan yapmamanızı tekrar öneririm. Bunu belirleyen balıktır. En son seferlerden birinde bölgeyi iyi tanıdığımı ve başlayan yağmurun kısa süreceğini iddia eden bir arkadaş yüzünden sabaha kadar ıslanmıştık. Bu durum sucuklarımıza ortak olmaya çalışan liman farelerini farkedene kadar sürdü. Arsız liman farelerini fark ettiğimizde ayrılmaktan başka çare kalmamıştı.

Bu yazıyı okumaya başlarken balık tutmanın sırlarını size aktaracağımı sandıysanız çok fena şekilde aldandınız demektir. Bunu zaten yapamam; hani bir deyim varya 'anlatılmaz yaşanır' diye, oltanın ucundaki balığın vuruşunu hissetmeniz gerek, belki de en büyük sır budur.

Siz bu yazıyı okurken biraz olsa da eğlenebildi iseniz ne mutlu bana, ama bilmenizi isterim ki ben balığa gittiğimde sizlerden çok daha fazla eğleniyorum.